

Alle kigger på elevens fravær, men ikke på problemet bag

Køge Kommune sætter fokus på bekymrende fravær, og hvordan det kan forebygges og håndteres: Inddragende undervisning, klassefællesskab og hurtig indgriben.

Når vi som politikere og skolefolk kigger på elevfravær, sætter vi ofte et fokus ud fra vores eget perspektiv. Men hvis vi tager elevens perspektiv, vil vi i nogle tilfælde opleve, at eleven slet ikke oplever fraværet som et problem. For en elev kan fraværet være løsningen! Det kan være løsningen på en lang række andre problemer, som tårner sig op for eleven. Skolesystemerne går galt i byen, når vi ikke kigger på ”problemet bag problemet”.

Køge Kommune har ikke større fravær end andre kommuner. Men vi ved, at både vi og mange andre kommuner har vanskeligt ved at finde løsninger på området. Derfor har vi udviklet strategien ”Aktiv tilstedeværelse” og projektet ”Er du på vej?” med en lang række initiativer på skolerne. Ud over at finde løsninger i vores egen kommune er det vores håb, at vi med dette arbejde kan bidrage med inspiration til andre kommuner og sætte temaet på dagsordenen i KL og på Christiansborg.

Elever, der har bekymrende fravær, glider ofte ud af fællesskabet i klas-

sen og mister undervisning. Elever, der senere dropper ud af ungdomsuddannelserne, har ofte haft et stort fravær i folkeskolen. Det går ud over den enkelte elevs livskvalitet og meningsfulde livsbane. Men det presser også kommunens budget til specialtilbud. Samfundsøkonomien påvirkes, hvis skolesystemet ikke uddanner unge mennesker med tilknytning til arbejdsmarkedet. Der er meget på spil. Både for den enkelte og for fællesskabet.

”Abe-hopperi” i kommunen er meget udbredt. Men man løser ikke problemerne ved at pege fingre. Tværtimod kommer man tættere på en

løsning gennem samarbejde. I Køge etablerede vi en tværfaglig arbejdsgruppe med skoler, familieafdeling, PPR og skoleafdelingen. Gruppen har haft forskeren Helle Rabøl tilknyttet. Opgaven var at belyse feltet fra alle vinkler, planlægge en temadag for skoleledere og nøglepersoner og producere et udkast til en politisk strategi på området.

I løbet af 2020 har temaet om fravær været formidlet og drøftet bredt. Arbejdsgruppens analyser og vurderinger udmøntede sig i en politisk strategi. Efter et dialogmøde og en høring blev strategien vedtaget af et enigt skoleudvalg i juni 2020.

“ ”Abe-hopperi” i kommunen er meget udbredt. Men man løser ikke problemerne ved at pege fingre. Tværtimod kommer man tættere på en løsning gennem samarbejde.

Elever udvikler trivsel, glæde og solide faglige kompetencer, når de oplever at høre til et velfungerende socialt og fagligt fællesskab. De vil tilvælge skolen, når skolens fællesskab giver mening for dem. Her er det vigtigt, at fællesskabet har plads til alle. Det er ikke kun den enkelte, der skal tilpasse sig fællesskabet.

Der er elever, som fortsat har brug for specialtilbud, fordi det er dér, de for en periode oplever at være inkluderet i fællesskabet. Men fokus i projektet er på de elever, der ligger i mellemgruppen.

Det er grundlæggende for en skole, at eleverne engageres af en spændende og inddragende undervisning. Vi taler ikke om underholdning og fest hver dag, men om en fagligt engagerende undervisning med fællesskabende didaktik og professionel relationskompetence som omdrejningspunkt, der rammer børnene og de unge og giver dem lyst til at lære mere. En spændende undervisning gør skolen mere attraktiv.

Forandringen skal skabes af lærerne og pædagogerne sammen med ledelsen og nøglepersonerne. Det er ikke den enkeltes ansvar alene. Teamet omkring en klasse skal gøres bedre til at spotte de elever, der er ved at glide ud. De fleste ved jo godt, når undervisningen har fanget eleverne. Når tingene lykkes, så giver det en stor arbejdsglæde og faglig stolthed for den enkelte underviser og for teamet. Disse erfaringer skal deles. Som alle andre har også vi været ramt af situationen med coronavirus, men det var faktisk en fordel, da forsamlingsforbuddet forhindrede stormødet i august. I stedet gennemførte vi nemlig temadage på alle skoler med særligt fremstillede undervisningsfilm med tre forskere. Det satte gang i den brede refleksion og dialog. Der var en interaktion, hvor lærere og pædagoger kom med input til det videre arbejde.

Den store temadag blev afholdt

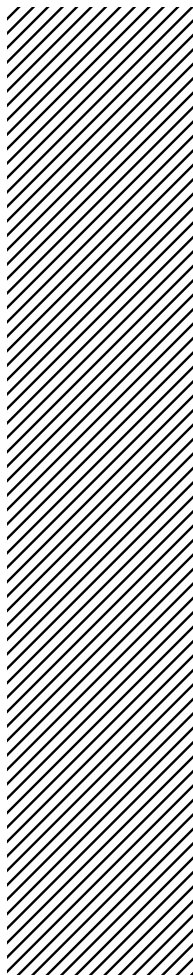
MADS ANDERSEN
(K)

formand for skoleudvalget, Køge Kommune

SØREN THORBORG

skolechef, Køge Kommune

virtuelt i november 2020. De tre forskere holdt oplæg, som 1.000 deltagere overværede hjemme. Oplægene var tilpasset de input, der var indsendt fra skolernes temamøder. Tine Basse Fisker gav en indføring i at se med barnets og den unges perspektiv. Helle Rabøl fortalte om fællesskabets didaktik, som styrker det inkluderende og meningsfyldte fællesskab. Sidst holdt Louise Klinge oplæg om det relationelle og det afgørende forhold mellem den professionelle og barnet.

Deltagerne fik mulighed for at stille spørgsmål og komme med kommentarer undervejs. Temadagen havde 40 deltagere fra andre kommuner, KL mv. For at give mulighed for dem, der ikke deltog, er alle oplæg lagt på vores hjemmeside, www.erdupaavej.dk.

Projektet har afledt en række tiltag, der nu rulles ud på alle skoler i kommunen:

- Skolelederne har arbejdet med implementering af strategier. De og medarbejderne laver nu en plan for egen skole.
- Forvaltningen har etableret et rejsehold, der besøger alle skoler og har dialog om svære, konkrete sager. Rejseholdets medlemmer er fra skoleafdelingen, PPR og familieafdelingen. Rejseholdet kan også opsamle og videregive viden og erfaringer.
- Der gennemføres et pilotprojekt på fire skoler med elevinddragelse om løsninger på fraværsproblemer. Pilotprojektet undersøger, hvorledes aktivering og inddragelse af elevfællesskabet kan nedbringe elevfraværet.
- Endelig etableres en pionergruppe, hvor enkeltpersoner fra Køge Kommunes skoler skal være frontløbere for at udvikle ideer og aktiviteter i og omkring undervisning, der er fællesskabende.

Det er vigtigt for os i Køge Kommune, at der ikke er tale om én smart model, der løser alle problemer. Indsatsen består ikke i at udrulle en

ekspertgruppes løsninger som en manual. Af samme grund har vi lagt alle vores papirer, kortfilm og oplæg op på en hjemmeside. Her kan interesserede kommuner selv kan gå ind og blive inspireret, så de kan finde deres egen vej gennem egne overvejelser og tilpasset egne forhold og kulturer. ■

HOVEDPUNKTER I PROJEKTET:

- Fagligt spændende undervisning med elevinddragelse gør skolen mere attraktiv.
- Fællesskabende didaktik og et stærkt klassefællesskab nedbringer fraværet.
- Forebyggelse og hurtig, tværfaglig indgriben overfor fravær er afgørende.
- Det er ikke den enkelte elev, lærer eller skole, der har problemet. Det er fællesskabet.

TILTAG I KØGE KOMMUNE:

- Temadag på alle skoler med undervisningsfilm. Interaktion og input fra lærere og pædagoger.
- Virtuel temadag med 1.000 deltagere. Tre forskeres oplæg. Online spørgsmål og dialog.
- Rejsehold: Tværfaglig gruppe besøger samtlige skoler og har dialog om svære sager.
- Pilotprojekt på fire skoler med elevinddragelse om løsninger på fraværsproblemer.
- Pionerhold, der undervises i fællesskabende didaktik, forebyggelse og hurtig indgriben.

FORMIDLING:

- Følgforskning fra Professionshøjskolen Absalon i tre år om processen og tiltagens virkning og resultater.
- Offentlig hjemmeside www.erdupaavej.dk med alle film og oplæg. Kan bruges af alle.
- Oplæg i virtuel stand på Danmarks Læringsfestival 2021.